מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מדוע כסף נחשב לבעל ערך ומהי מוסכמה חברתית
- להכיר את השינויים באמצעי התשלום לאורך הזמן
- להבין כיצד ביקוש והיצע קובעים מחירים, ומהו שוק לא תחרותי ומהו כוח הקנייה של הכסף

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – הבנת המושגים

1. ב – כי כולם מסכימים לקבל אותו בתמורה למוצרים ושירותים
2. א – בחליפין צריך למצוא מישהו שרוצה בדיוק את מה שיש לך
3. ג – תשלום באמצעות הטלפון הנייד
4. ב – המחיר עולה
5. ב – שוק שבו מוכר אחד או מעטים שולטים במחיר ללא תחרות אמיתית

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ערך הכסף היום מבוסס על אמון והסכמה חברתית, לא בהכרח על זהב
2. נכון – אין מתחרים שמגבילים את כוחו
3. נכון – מחסור מול רצון רב להשיג מוביל להתייקרות
4. לא נכון – כשהמחירים עולים, אותו סכום כסף קונה פחות - כוח הקנייה יורד
5. נכון – אמצעי התשלום התפתחו עם הזמן ממזומן לדיגיטלי

חלק ג׳ – השלימו את המשפט

1. מוסכמה
2. חליפין
3. עולה
4. מונופוליסטי
5. כוח

חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

- 1 – ה (החלפת מוצר במוצר ללא כסף)
- 2 – ג (הכמות שהצרכנים רוצים לקנות במחיר מסוים)
- 3 – א (הכמות שהיצרנים מוכנים למכור במחיר מסוים)
- 4 – ב (שוק שבו יצרן אחד שולט כמעט לחלוטין)
- 5 – ד (כמות המוצרים שניתן לקנות בסכום כסף נתון)

חלק ה׳ – סדרו את התפתחות אמצעי התשלום

1. חליפין - החלפת סחורה בסחורה
2. מטבעות ושטרות - מזומן
3. כרטיסי אשראי
4. תשלום באמצעות הטלפון הנייד

חלק ו׳ – כתיבה והבעת דעה

1. התלמיד מסביר שכאשר המחירים עולים, אותו סכום כסף קונה פחות מוצרים, ומביא דוגמה קונקרטית מחיי היומיום
2. יתרונות: נוחות, מהירות, אין צורך לשאת מזומן. חסרונות: תלות בטכנולוגיה וסוללה, חשש לפרטיות או אבטחה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה להסביר שהערך מבוסס על הסכמה חברתית ואמון
- ציפייה לציין שהמחיר נוטה לעלות
- ציפייה להסביר שבהעדר תחרות, יצרן אחד יכול לקבוע מחירים גבוהים יותר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר: מה היה קורה אם מחר כולם יפסיקו להאמין שהכסף שווה משהו?
- מומלץ להשתמש בדוגמאות מהיי היומיום של התלמידים (קניות באפליקציה, מחירי חטיפים) כדי להמחיש ביקוש והיצע
- בחלק הפתוח כדאי לעודד השוואה אישית בין מזומן לתשלום דיגיטלי מניסיון התלמידים עצמם

דף תרגול: עולם הכסף והבנקאות

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נבדוק מה הופך פתק נייר או מספר במסך הטלפון לכסף בעל ערך, נעקוב אחרי ההתפתחות של אמצעי התשלום, ונבין איך נקבעים מחירים בשוק ומה קורה לכוח הקנייה שלנו כשהמחירים משתנים.

1 חלק א׳ – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מדוע אנשים מוכנים לקבל שטר של 100 שקל תמורת סחורה?

א) כי יש בשטר מתכת יקרה ב) כי כולם מסכימים לקבל אותו בתמורה למוצרים ושירותים

ג) כי המדינה מכריחה לקבל אותו בכל מקרה ד) כי אפשר להמיר אותו בזהב בכל רגע

2. מה ההבדל המרכזי בין חליפין לבין שימוש בכסף?

א) בחליפין צריך למצוא מישהו שרוצה בדיוק את מה שיש לך ב) בחליפין משתמשים בכרטיס אשראי

ג) בכסף אי אפשר לקנות מזון ד) אין הבדל, שתי השיטות זהות

3. איזה מהבאים הוא אמצעי תשלום מודרני שאינו מזומן?

א) שטר כסף ב) מטבע ג) תשלום באמצעות הטלפון הנייד ד) חליפין

4. מה קורה למחיר מוצר כאשר הביקוש עולה וההיצע נשאר קבוע?

א) המחיר יורד ב) המחיר עולה ג) המחיר נשאר זהה ד) המוצר נעלם מהשוק

5. מהו שוק לא תחרותי?

א) שוק שבו יש הרבה מוכרים שמתחרים במחיר

ב) שוק שבו מוכר אחד או מעטים שולטים במחיר ללא תחרות אמיתית ג) שוק שבו אין קונים כלל

ד) שוק שבו המחירים תמיד נמוכים

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כסף שווה ערך רק אם יש לו גיבוי בזהב ממש	☐	☐
2	כאשר יש מונופול בשוק, היצרן היחיד יכול להשפיע משמעותית על המחיר	☐	☐
3	ביקוש גבוה והיצע נמוך גורמים בדרך כלל לעליית מחירים	☐	☐
4	כוח הקנייה של הכסף נשאר קבוע גם כשהמחירים עולים	☐	☐
5	תשלום באמצעות הטלפון הוא התפתחות מאוחרת יותר מהמזומן	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. כסף נחשב לבעל ערך כי יש _____ חברתית שהוא שווה משהו

2. לפני המצאת הכסף, אנשים השתמשו בשיטת ה _____ כדי להחליף מוצרים

3. כאשר הכמות המבוקשת ממוצר גדלה וההיצע לא משתנה, המחיר בדרך כלל _____

4. שוק שבו שחקן אחד שולט כמעט לגמרי נקרא שוק _____

5. היכולת לקנות מוצרים ושירותים בכסף מסוים נקראת _____ הקנייה

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חליפין	___	**א.** הכמות שהיצרנים מוכנים למכור במחיר מסוים
2. ביקוש	___	**ב.** שוק שבו יצרן אחד שולט כמעט לחלוטין
3. היצע	___	**ג.** הכמות שהצרכנים רוצים לקנות במחיר מסוים
4. מונופול	___	**ד.** כמות המוצרים שניתן לקנות בסכום כסף נתון
5. כוח קנייה	___	**ה.** החלפת מוצר במוצר ללא כסף

5 חלק ה' – סדרו את התפתחות אמצעי התשלום

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מטבעות ושטרות - מזומן
☐	חליפין - החלפת סחורה בסחורה
☐	תשלום באמצעות הטלפון הנייד
☐	כרטיסי אשראי

6 חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תארו מצב שבו עליית מחירים פוגעת בכוח הקנייה שלכם, ותנו דוגמה אישית

2. מהם היתרונות והחסרונות של תשלום באמצעות הטלפון בהשוואה למזומן?

כרטיס יציאה

מדוע כסף נחשב לבעל ערך גם בלי גיבוי בזהב?

מה קורה למחיר מוצר כשהביקוש עולה וההיצע נשאר קבוע?

מהו שוק לא תחרותי, ואיך הוא משפיע על המחירים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀